

„Ami jó a mezőberényi könyvtárnak, az jó Mezőberénynek”

Interjú Csabay Károllyal

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete és a mezőberényi Orlai Petrics Soma Kulturális Központ Könyvtára közös szervezésében 2013. március 22-én és 23-án rendeztek *Olvasóvá nevelés* címmel konferenciát részint szakembereknek (könyvtárosoknak, pedagógusoknak, pszichológusoknak, szociális munkásoknak), részint szülőknek és a téma iránt érdeklődő „civil” érdeklődőknek. A program célja nem egyszerűen az volt, hogy újjól foglódja a figyelmet az olvasásának a jövő generációk formálása szempontjából tekintett fontosságára, de az is, hogy prezentáljon különböző könyvtári eszközöket és módszereket a főnti cél elérése érdekében. A tanácskozás fő szervezőjével, Csabay Károllyal beszélgetünk.

– *Kedves Karcsi, mikor és főleg miért merült föl a konferencia megrendezésének gondolata?*

– Csaknem egy éve. Ahogy mindenki, intézményvezetők, civil szervezetek kurátorai és tisztségviselői, ugyanúgy mi is, az MKE Békés Megyei Szervezeténél folyamatosan „rajta vagyunk” a pályázati lehetőségeken – magyarul figyelemmel kísérjük a kiírásokat. Az NKA kínálatában találtunk olyat, amelyre „ugrani” lehetett. A miértre az a válasz, hogy mezőberényi könyvtárvezetőként úgy éreztem, kívánatos lenne, hogy az ottani nagyon sikeres „*Mesélj nekem!*” programunkkal egy kicsit meg tudjuk magunkat mutatni a szélesebb szakmai közönségnek, miközben meghallgatnánk elvi megközelítéseket és más hasonló gyakorlatokról szóló beszámolókat is – visszatekintve azt mondhatom, ez „bejött”.

– *Kik voltak a tanácskozás rendezői, támogatói, ki miben segített?*

– Nagyon köszönöm a kérdést, mert lehetőséget ad arra, hogy őszinte köszönetet mondjak az érintetteknek. A terv, mint előbb említettem, a Békés megyeieké volt, de hamar rájöttünk arra, hogy az a jó megoldás, ha MKE-szinten pályázunk. Ennek megfelelően elnök asszonyunk, Bakos Klára vállalta a főpályázó szerepet. A kivitelezés és technikai háttér biztosítására a mezőberényi Orlai Petrics Soma Kulturális Központ (OPSKK) vállalkozott mint társpályázó. Személy szerint Smiriné Kokauszki Erika igazgatónőt, de az OPSKK minden munkatársát – mindenekelőtt a könyvtáros kollégákat – a legnagyobb köszönet illeti a pályázás és a lebonyolítás terén végzett munkájukért. Támogatónk – forintban kifejezve – egyedül az NKA volt, de nem anyagilag, hanem hozzáállásával támogatott bennünket az egész város: Siklósi István polgármester, a szállásadók, más vállalkozók, mindenki. Segített az MKE mint háttér, Bakos Klára bölcsessége, Wimmer Éva gyakorlatiassága, Molnár

Jánosné odafigyelése. Segített a teljes békéscsabai könyvtáros kollektíva: például szenzációs játékos vetélkedőt szerveztek a péntek esti vacsorához.

– *Nem tartottatok attól, hogy a konferencia helyszíne, Mezőberény kissé távol esik a kulturális centrumoktól, hogy nehezebben közelíthető meg? Hogy a helyszín földrajzi helyzete csökkentheti az érdeklődést?*

– Nem tudom, hogy tartott-e ettől valaki. Az NKA döntéshozói mindenesetre nem, mert megítélték a támogatást. Ami az utolsó pillanatban mégiscsak komoly akadállynak bizonyult, az nem a földrajzi helyzet, hanem az időjárás lett. A konferenciát megelőző napon adta ki a média a riasztást: aki teheti, ne induljon útnak, elsősorban az északkeleti országrészen ne. Ennek sajnos, az lett a következménye, hogy ez a régió csakugyan távol maradt tőlünk, noha a regisztrációk tanúsága szerint jöttek volna. De ettől eltekintve Soprontól Szegedig jöttek kollégák mindenholnan.

– *Milyen szempontok szerint állt össze a rendezvény tematikája, programja, előadóinak névsora? Úgyis kérdezhetnénk, mi volt a vezérelv és kikre bízott a kivitelezés?*

– Tematika tekintetében már a pályázatírásakor készen álltunk, ahogy arra utaltam. Egy szakmapolitikai és egy szigorúan szakmai szakaszt terveztünk a programba, ezt sikerült is megvalósítani: a péntek délelőtt, illetve délután elhangzott előadások formájában. Aki már tett-vett valamit konferenciarendezés körül, tudja, az eredeti elképzelésekkel ajánlatos rugalmasan bánni, ami az előadók névsorát illeti. A kollégáké gyorsan összeállt, a politikusoké később és nehezebben. Értelmetlen volna most kútba esett terveket elősorolni; úgy ítélem meg, hogy végül is nagyon rendben volt a névsor.

Vezérelv? Nos, azt mondhatom, az a *színvonal* volt. Ti tudjátok: jómagam 33 éve ténykedem a könyvtárospályán... Egy szó, mint száz: a meghívottakról én döntöttem. Programunk további tartalmát tervezve pedig – épp az általatok korábban említett földrajzi távolságok miatt – azt is éreztük, hogy ez a konferencia nem egyszerűen egy „fejtagító” lesz, hanem vendéglátás, baráti találkozó, nagyképpen szólva „kis vándorgyűlés” is. Itt majd jól kell lakatni, meg kell altatni, és színvonalanosan, mégis könnyedén szórakoztatni is tudni kell embereket – vendégeinket, akik a kollégáink, barátaink, régi, jó ismerőseink. Úgy észleltem az „exit pollokból”, jól megfeleltünk ennek.

Kivitelezés? Ahogy fentebb említettem, számos segítőnk volt, a feladat oroszlánrészét persze azért a mezőberényi könyvtáros kollégák végezték. Le a kalappal előttük!

– *Érzésed szerint elegendő nyilvánosságot – ma így mondják: médiafelületet – kapott a tanácskozás és maga a téma?*

– Kaphatott volna többet. A jelentkezők verbuválásában zászlóshajónk volt a mi legjobb „médiánk”, a Katalist szakmai lista. Alighanem a szakma nincs is igazán tisztában a jelentőségével. Magára a konferenciára a mezőberényi városi televízió és a Csaba TV volt kíváncsi, ezenkívül beszámolt róla a *Békés Megyei Hírlap*. Összefoglalva: A konferenciát megelőző médiatámogatás terén jólesett volna egy kicsivel intenzívebb érdeklődés, a visszhang pedig, remélem, még tart és ala-

különb van. Az online és a nyomtatott szakmai sajtó – most éppen a 3K – „foglal-kozik” velünk. Örülnék az értékelő, szakszerű visszajelzéseknek. Kérdőívet állítunk össze, dolgozunk: folynak az „utómunkálatok”.

– Légy szíves, röviden foglald össze a konferencia mondanivalóját, az „üzenetét”.

– Épp a napokban osztottam meg a *Facebookon* egy zseniális rajzot, itt van:

(Nagyon remélem, semmilyen szerzői jogot nem sért, ha a 3K közli.) Úgy érzem, mondanivalónkat nagyszerűen foglalja össze. Miközben olvasol, felépül benned egy világ, és ebben az építkezésben való jártasság *kulcskompetencia*: hasznát veszed minden más területen és szituációban, ennek révén pedig életminőséged javulni fog. Aki nem olvas, szürke marad.

– *A konferencia után milyen visszhangokról tudsz beszámolni?*
– Képzeltétek el, megkeresett a 3K! A viccet félretéve: talán korai még a kérdés. Ahogy említettem, feldolgozási szakaszban vagyunk, nagyon remélem, kiérlelt szakmai válaszok is fognak megjelenni a szaksajtóban. Azt nem mondom, hogy ne lett volna visszhang, elsősorban az online médiában – sebessége révén természetesen versenyelőnyben van, és ez így van jól –, de az elmélyült válaszokra még várni kell. És ez is természetes.

– *És te, mint aki legtevékenyebb alakítója voltál a rendezvénynek, miben látod a jelentőségét?*

– Önző leszek. Van a válasznak egy rövid verziója, amely így hangzik: jót tett Mezőberénynek. A hosszabb verzióban utalnék arra, hogy Mezőberény kisváros, van neki egy 64-éves könyvtára; ez a könyvtár a kisvárosi könyvtárak kenyere eszi. Utalnék a megyei könyvtári szféra kálváriájára az elmúlt időszakban, és – az MKE Békés megyei elnökeként – arra, hogy ennek az időszaknak a Békés Megyei Könyvtár az állatorvosi lova volt. Ez a konferencia most egyebek között arra is rámutatott, hogy ebben a tekintetben mérföldkőhöz érkeztünk, és a megyei könyvtár helyzete – mondjuk – normalizálódott. Híjjával van ugyanakkor a hasonló jóindulatú beavatkozásnak a városi könyvtári ágazat. Sőt, azt kellett tapasztalnunk, hogy a tárcánál a kulturális igazgatás mintha enyhén, de szembe ment volna ennek a területnek a szakmai érdekeivel. Publikáltam erről, most nem megyek bele részletesen. Ami konkrétan Mezőberényt illeti, nos a könyvtár az elmúlt időszakot nagyon megszenvedte. Jelenleg a kilábalás idejét éli. A már említett „*Mesélj nekem!*” programmal a könyvtár egyfajta áttörést ért el. Óvatosan, de azt mondhatnám, megnőtt a becsülete a város szemében. Most ezt a munkát sikerült egy országos konferencia keretei közé bevinni, ezzel rangot adva a könyvtár szakmai munkájának. És arról sziklaszilárdan meg vagyok győződve, hogy ami jó a mezőberényi könyvtárnak, az jó Mezőberénynek. Az én szubjektív és önző meglátásom szerint ez kiemelkedő jelentősége az eseménynek. Másfelől – elhagyva önző attitűdömet – örömmel tapasztaltam, hogy minden kolléga, aki végigülte az előadásokat, gazdagodott; feltöltekve, hálás szívvel ment haza. Ez a mi sikerünk.

– *Úgy tudom, fölmerült a folytatás lehetősége is. Vannak már elképzeléseitek erről?*

– A folytatás maga munka. Ha a „végvári” szakmai gyakorlat követni fogja azokat az elveket, és másolni tudja a maga képére alakítva azokat a jó gyakorlatokat, amelyeket a konferencia felölelt, akkor „*Az lesz csak méltó diadal számodra, nevedhez / Méltó emlékjelt akkoron ad a világ.*” – mondhatjuk el a kezdeményezésre vonatkoztatva Vörösmarty szavaival.

Bartók Györgyi–Mezey László Miklós